

AGOGH (verše z let 1969 – 1971)

Metafory

Metafora třetí

(Křik)

Jsou bytosti tak útlé,
že mohou žít
jen v paprsku odraženém slzou
a ze slzy – lůžka svého.
S nimi pak procitají
i milosti útlé
jako je soucit a lítost a žel
duší už opuštěných vším...

Jsou bytosti tak tiché,
měsíční noci plující labutě,
ach, tiché tak,
že ani vráskou nerozbolestní
hladinu tůně.
A rákos je jim tam hrdlem,
tolikrát zalknutým,
kolika kolínky zlomil se v něm své
prosbě,
aby si nesteskly
a on se nemusel svléknout
v úzkostný hlas.

Jsou bytosti tak nejsoucí,
že nehoustnou v šeru
jak na květinu vůně,
na vlka hlad,
na pramen žízeň
a na lásku usápaná touha
zemřítí pro samo bytí,
sotvaže v krvi se zhlédlo,
krátké jak dech a štěstí
zešilejšího Boha.

Ale já se dovolávám ústy
svého jablka
v tvém nabíhajícím ňadru –
ale já se dovolávám hrdlem
svého nenalezeného slova
v křiku tvých vzepřených nohou –
ale já se dovolávám celý
svého rozpuštění
v tvém horkém vnitřku,
svého hlasu v tvém stenu,

kterým se dovoláváš nebes,
jak ona zas nás,
sama v své tmě
a rozptýlená v svém třpytu.

Ale já se dovolávám –
tak útlý,
tak tichý,
tak nejsoucí...,
což málokdo ví, a i já sotva
v tom příliš hlasitém světě
stále rozbíjených transfuzních lahví –
a suchých facek.

Metafora čtvrtá (Agogh)

Jakýsi motor nabírá zlostně dech
a chrčí.
Ne že by nějak chtěl...

Andělé vždycky jinam tlačí kočár,
i ten nebeský,
duch jeptišky se vyhne mnichovi,
v čas vraždy Agogh oblékne se králem,
že šarlat snadno skryje krev
a hermelín je bílý –
leč jinak?

Natáčen kdekdo se stejně hrne jenom tak
tou chodbou, ach, tak dlouhou,
že musí ze své dráhy nutně uhnout,
aby se vůbec někdy potkala
v místech, kde chůze mezi kroky mlčí –
a kdekdo natáčen, hrne se stejně urvat
aspoň svůj kus ticha, než se samo zřítí
hukotem temným – z žil vyšinutých těl.

I bělásek si vzduchem poskakuje
dodneška na týž pohon,
nic nechápaje z toho všeho žití –

pták, zlehklý náhle o svůj stín,
který se mihne dlažbou
jak tucha příliš roztržité duše,
ztěžkne hned zase vlastní pomlkou –

a pouze květ je celý ve svém kvítí,
když muškát v okně truchlí červení
nad chuchvalci své krve marně prolité,
a pohroužen v ní,
ještě se jí sytí –
jak tato báseň.

A pouze květ je celý ve svém kvítí,
i když ne proto,
že by nějak chtěl
sám sebou býti spasen.

A zatím vítr žene kamsi list
i s čísi myšlenkou,
že tenkrát na prstu ti chyběl ametyst
k onomu netřpytnému gestu:
„Ach, bože, co s tím vším –
s nápěvem, který rmutem svým je zpítý,
s hukotem temným z žil vyšinitých těl,
s muškátem v okně brunátnějším,
s větrem, co kamsi žene list
i s čísi myšlenkou,

že tenkrát na prstu mně chyběl ametyst...?“

Jako by třpyt se neztrácel v svém lesku.
To jsi chtěla říci.
Jako by neztrácela ses i ty
v refrénu tou dlouhou chodbou znějícím,
a stále bližší svému nezřetelnému
gestu -:

„Co jsem a proč, a komu, komu čím?“

Tak zpíval pták, ach, jak ten pták –
tak zpíval
ve vzduchu umučenému jehličím.

Ne že by nějak chtělo.
Ne že by nějak chtěl
ten vzduch,
ten pták,
i Agogh svržený
andělem černým na tragický svůj trůn...

-

Jen jak by vinen byl
svět celý – bez viny.

Nekrology

Nedokončená

Památce této básně

Tu truchlou píseň nedokončím.
Ta píseň nikdy neskončí se.
Tu píseň ani nezačínám
v tom pozdním čase popůlnočním. –
Vkrádá se k nám však, i když spíce
máme své duše na petlice...
Od nepaměti v krvi zní nám.

A nic ji nevyplaví z krve –
pláč ani nářek, slzy žádné,
jen sama krev – až ztuhne s námi
pro radost oné holobrvé,
co mlčením a strachem vládne,
úzkostí, hrůzou, děsem, tmami.

A bude ticho nad vodami.
A bude ticho pod horami.
Polehne ticho dolinami.
Zalkne se ticho bažinami,
samota všemi pustotami,
však – sama vždy – jen doosamí,
chřtán s chřtánem v chřtánu všemi
chřtány

zalkne se chřtánem požíraný
sám kamsi za chřtán do zachřtání
nekončícího umírání...

- - -

A kdo bude plakat?

Fantomy

Scéna

Nebe nezáří. Hvězdy nesvítí.
Je noc.
Ne na nebi. Ne na zemi.
Ale tam ve mně. U samého dna.

A vstávám z něho jako opilý.

A ptám se, ptám se,
co se vlastně stalo?

A ptám se, ptám,
kde bydlí pláč?

A ptám se, ptám se, ptám
samého ptaní,
proč ptám se bez přestání,
když jsem chtěl k tobě přijít po kvítí.
Tak potichu. Tak tence.
Po každém stonku zvlášť.

Meandry

Ostych

Málem jsem se tě dotýkal
tam, kde se klene tvůj dech,
nebo spíš se jen snášel
s neslyšností maceškového květu
a lyšajů nočních
na sálavé teplo tvé kůže,
jež rozvíval jakýsi vnitřní tvůj plápol,
že i ticho se choulilo
zachumelené pelem –
a chápal jsem náhle vroucnost vod,
s jakou lnou k plsti mořských vyder,
a mech jsem chápal, podvečerní ševel
najednou oblých, smyslu zbavených slov,
i náměstí, celé zdůvěrnělé,
jak shlukuje se ze všech stran
blíž k ňadrům té za dne tak zatvrzelé
sochy –
a žasl jsem, prozřev,
jak božsky a srážně si zkrátil dráhu i čas
paprsek světelných let
v souhvězdí Lyry,
do jejichž strun i jako bych rukou sáh –
leč utřata byla; nebo je cizí, ne moje,
a mrtva
anebo nejsoucí teprve tápe
po vlastním hmatu
jako tvůj každý prs
po obou mých očích...

ŽEBRO ADAMOVO (verše z let 1971 – 1973)

Zelený míč

Svatební píseň o růži

Pomine ten den,
kdy jde slunce přes obličej,
růže se ostýchají
a nevědí,
mají-li zavonět,
jsou samé tajemství, samý záhyb,
samý růžek.

Podobají se ztajenému dechu,
který by se rád něčím stal,
zdržel se na chvíli,
postál na ústech,
než rty se poodhrnou
a začnou sypat plátky,
plátky růže růžové i bílé.

Jak sladké, klopýtat přes ně
a nevědět,
kterak brániti se tichu
prostoupenému zvonovinou,
není v něm místa,
leda pro vzlyk,
pro ženský vzlyk malý
v útlém stonku hrdla,
hrdla milostného,
píseň hrdlo má-li...

Na chvíli v očištění

Ars poetica I

To tys na lunu dýchla,
že tišší je luna.
I voda málomluvná –
ztichla.

A zmlklá voda,
zmlklá do úplňku,
lunou se zalkla v tůňku
jako tvé oko slzou

a žalem zase ona,
ta osamělá voda,
pláč duše, která je si
i poraněnou múzou
a maso smutku svého
vždy na hák verše věší
pro boha živého...

Pro strašlivého boha.